

Ezra

Hay A'at Tuwen Liblu An Ezra

Hidin agge ni' na'at nadan nitudo' ituwen liblu ya inyabulut Apu Dios an dadagon nadan i Babilon hi ad Jerusalem ya nan Templo. Ta nun'iyeda nadan tinanud Israel hi bobleda ot pumbalinonda didah balud hidi. Ya hay na'atan tuwe ya hidin onom di gahut ta han onom di tawon ot ahi miyayyam hi Jesu Kristu (606 B.C.). Mu ta'on on athidiy na'at ya imbagan Apu Dios an mala"uh di napituy (70) tawon ya iyabulutna ta umanamut nadan tinanud Israel hi bobleda. (Jeremiah 25:12-14 ya 29:10-14)

Ya hidin limay gahut ta han tulumpulut onom di tawon ot ahi miyayyam hi Jesu Kristu (536 B.C.) ya inyabulut nan patul hi ad Persia an hi Sayrus ta immanamutday nabongley libuh (50,000) nadan tinanud Israel hi bobledah ad Judah. Ya hay ohah nadan nangipangulu i didan immanamut ya hi Ezra. Mu i diye ya nadadag nan bobleda ya ta'on on nan Templo ya nadan binattun aladda.

Ya hay nipa'innila ituwen liblu ya hay a'at Ezra ya hay inatnan nangipangpanguluh nadan tatagu ya hay inatdan nangipaphod hinan Templo ya hay nangiyappitanda i Apu Dios.

Hay Nitudo' Ituwen Liblu

1. Hanadan tinanud Israel an namangulun immanamut hi ad Jerusalem (Ezra 1-2)
2. Hay nanghipunan nadan tinanud Israel an mangipaphod hinan Templo (Ezra 3)

3. Hay e nangibagaan nadan binuhul nadan tinanud Israel ta idinongdan mangipaphod hinan Templo (Ezra 4)
4. Hay nangigibbandan mangipaphod hinan Templo ya hay nangiyappitanda i Apu Dios (Ezra 5-6)
5. Hay nunhilbiyan Ezra i Apu Dios ya hay nangipangpanguluwanah nadan ibanan tinanud Israel an immanamut (Ezra 7-10)

Hay Nangipa'anamutan Sayrus Hinadan I Judah

¹ Hidin hopap di tawon hi nun'ap'apuwannan patul an hi Sayrus hi ad Persia ya hidiyey nangipa'annungan Apu Dios hinan imbagan handin propeta an hi Jeremiah. Ta impanomnomna i Sayrus ta iyuldina ot ipatudo'na ta eda ipa'innilah nadan boblen sinakupna.

² Hidiyen uldin an impitudo' nan patul an hi Sayrus ya alyonay, Hi Apu Dios an Ap'apu hi ad abunyan ya numbalinona' hi patul hitudan dakol an bobleh tun luta. Ya ha'on boy nangiyukodana hi e mangipaphod hinan Templo an pundayawan i hiya hi ad Jerusalem hidih ad Judah. ³ Ot da'yun nibilang hi tataguna ya hanat hi Apu Dios an un'unudonyu di bumoddang i da'yu ta mabalin an umanamut ayuh bobleyu ta eyu iphod nan Templon nan Dios an dayawonyun tinanud Israel hi ad Jerusalem. ⁴ Ya an namin ayu an hinaggon datuwe an umanamut ya idattanyu dida hinadan mahapulda an umat hi silber ya balitu' ya halun ya nadan udum an mahapulda hi

umanamutanda ya ta'on on hanadan pohdonyu an idat ta ma'usal hinan Templon Apu Dios hidih ad Jerusalem.

⁵ Ya impanomnom damdaman Apu Dios hinadan ap'apun nadan tinanud Judah ya nadan tinanud Benjamin ya hinadan tinanud Libay an umat hinadan padi ya nadan i'ibada ta way ohaon nundadaan an mibangngad hi ad Jerusalem ta eda iphod nan Templo. ⁶ Ya hanada'en hinaggonda ya numpangidatda hi silber ya balitu' ya nadan udum an mahapulda hi umanamutanda an umat hi halun ya ta'on on hanadan nun'abalol an usal ya nat'on bo nadan pohdonda tuwali an idat ta ma'usal hinan Templo.

⁷ Ya impabangngad nan patul an hi Sayrus nadan usal hinan Templo hi ad Jerusalem an inalan din patul an hi Nebukadnesar ot iyena hinadan templon nadan diosna. ⁸ An impa'ukat Sayrus i Mitredat an niyukodan nadan usal di patul ot pabilangna i hiya ot ahina idat dadiyen usal hinan Templo hi ad Jerusalem i Sesbassar an gobelnador hi ad Judah. Ot idatna bo nan nitudo'an dadiyen namin.

⁹ Ta hay bilang dadiyen balitu' an duyu ya tulumpulu (30) ya hanada'en silber an duyu ya hinlibu (1,000) ya hanada'en udum an silber an usal ya baintit hiyam (29). ¹⁰ Ya hanada'en balitu' an malukung ya tulumpulu (30) ya hanada'en silber an malukung ya opat di gahut ta han himpulu (410) ya hanada'e mohpen udum an usal ya hinlibu (1,000). ¹¹ Ta hay ngammut di bilang an namin nadan usal an balitu' ya silber

ya nadan udum an usal ya limay libu ta han opat di gahut (5,400).

Ta inodnan da Sesbassar dadiye hinadan ibbanan immanamut hi ad Jerusalem hi nalpuwandah ad Babilon.

2

Hay Nitudo' Hi Bilang Nadan Immanamut Hi Ad Judah

¹ Datuwey nitudo' an ngadan nadan immanamut an inyen din patul an hi Nebukadnesar hi ad Babilon. Ya hidin immanamutanda ya way ohaon immeh nadan numpumboblayanda tuwali hi ad Jerusalem ya hinadan udum an boble hi ad Judah. ² Ya hay nangipangulu i dida hi immanamutanda ya da Serubbabel ya hi Jesua ya hi Nehemiah ya hi Serayah ya hi Reelayah ya hi Mordekay ya hi Bilsan ya hi Mispar ya hi Bigbay ya hi Rehum ya hi Baanah.

Ya datuwey bilang nadan himpahimpamu'un an tinanud Israel an immanamut.

³ Hinan holag Paros ya duway libu ta han hinggahut ta napitut duwa (2,172).

⁴ Ya hinan holag'en Sepatiah ya tuluy gahut ta han napitut duway (372) bilangda.

⁵ Ya hay bilang'en nan holag Arah ya pituy gahut ta han napitut lima (775)

⁶ ya hinan holag'en Pahat-Moab an nalpuh nan tinanud Jesua ya tinanud Joab ya duway libu ta han waluy gahut ta himpulut duwa (2,812)

- 7 ya hi Elam e ya hinlibu ta han duway gahut ta nabonglet opat (1,254)
- 8 ya hi Sattu e ya hiyam di gahut ta han napat ta lima (945)
- 9 ya hi Sakkay e ya pituy gahut ta han nanom (760)
- 10 ya hi Bani e ya onom di gahut ta han napat ta duwa (642)
- 11 ya hi Bebay e ya onom di gahut ta han baintit tulu (623)
- 12 ya hi Asgad e ya hinlibu ta han duway gahut ta baintit duwa (1,222)
- 13 ya hi Adonikam e ya onom di gahut ta han nanom ta onom (666)
- 14 ya hi Bigbay e ya duway libu ta han nabonglet onom (2,056)
- 15 ya hi Adin e ya opat di gahut ta han nabonglet opat (454)
- 16 ya hi Ater* e an holag Heseekiah ya nahiyam ta walu (98)
- 17 ya hi Besay e ya tuluy gahut ta han baintit tulu (323)
- 18 ya hi Jorah e ya hinggahut ta han himpulut duwa (112)
- 19 ya hi Hasum e ya duway gahut ta baintit tulu (223)
- 20 ya hi Gibbar e ya nahiyam ta lima (95).

Hay Bilang Nadan Immanamut Hinadan Numpumboblayanda

- 21 Hanada'e an i Bethlehem ya hinggahut ta baintit tulu (123)

---

* **2:16** 2:16 Hay alyon di udum ituwen hi Ater an holag Heseekiah ya hi Heseekiah di ohah ngadana.

- 22 ya hanada'en i Netopah ya nabonglet onom (56)
- 23 ya hanada'en i Anatot ya hinggahut ta baintit walu (128)
- 24 ya hanada'en i Asmabet ya napat ta duwa (42)
- 25 ya hanada'en i Kiriath-Jearim ya i Kepirah ya i Beerot ya pituy gahut ta han napat ta tulu (743)
- 26 ya hanada'en i Ramah ya i Geba ya onom di gahut ta baintit oha (621)
- 27 ya hanada'en i Mikmas ya hinggahut ta baintit duwa (122)
- 28 ya hanada'en i Betel ya i Ay ya duway gahut ta han baintit tulu (223)
- 29 ya hanada'en i Nebo ya nabonglet duwa (52)
- 30 ya hanada'en i Magbis ya hinggahut ta nabonglet onom (156)
- 31 ya hanada'en i Elam ya hinlibu ta han duway gahut ta nabonglet opat (1,254)
- 32 ya hanada'en i Harim ya tuluy gahut ta bainti (320)
- 33 ya hanada'en i Lod ya i Hadid ya i Ono ya pituy gahut ta han baintit lima (725)
- 34 ya hanada'en i Jeriko ya tuluy gahut ta han napat ta lima (345)
- 35 ya hanada'en i Senaah ya tuluy libu ta han onom di gahut ta tulumpulu (3,630).

Hay Bilang Di Holag Nadan Padi

³⁶ Datuwe damdama nadan padi an immanamut.
 Hanada'en holag Jedayah an tinanudan Jesua ya hiyam di gahut ta han napitut tulu (973)

- 37 ya hi Immer e ya hinlibu ta han nabonglet duwa (1,052).
- 38 Ya nada'en holag Pasur ya hinlibu ta han duway gahut ta napat ta pitu (1,247).
- 39 Ya hi Harim e ya hinlibu ta han himpulut pitu (1,017).

Hay Bilang Nadan Udum An Tinanud Libay

- 40 Hanada'en udum an ibbadan tinanud Libay an holag Jesua ya holag Kadmiel an nalpuh nan holag Hodabiah ya napitut opat (74).
- 41 Ya hanada'en mangipangpanguluh kanta an holag Asap ya hinggahut ta baintit walu (128).
- 42 Ya hanada'en mungguwalyah nadan geyt nan Templo an holag Sallum ya holag Ater ya holag Talmon ya holag Akkub ya holag Hatita ya holag Sobay ya hinggahut ta tulumpulut hiyam (139).

Hanadan Udum An Tinanud Libay

- 43 Hanada'en udum an muntamuh nan Templo ya nadan holag Siha ya holag Hasupa ya holag Tabaot ⁴⁴ ya holag Keros ya holag Siaha ya holag Padon ⁴⁵ ya holag Lebana ya holag Hagaba ya holag Akkub ⁴⁶ ya holag Hagab ya holag Salmay ya holag Hanan ⁴⁷ ya holag Giddel ya holag Gahar ya holag Reayah ⁴⁸ ya holag Resin ya holag Nekoda ya holag Gassam ⁴⁹ ya holag Ussa ya holag Paseah ya holag Besay ⁵⁰ ya holag Asnah ya holag Meunim ya holag Nepussim ⁵¹ ya holag Bakbuk ya holag Hakupa ya holag Harur ⁵² ya holag Baslut ya holag Mehida ya holag Harsa ⁵³ ya holag Barkos ya holag Sisera ya holag

Temah ⁵⁴ ya holag Nesiah ya holag Hatipa. ⁵⁵ Ya hanada'en holag nadan baal Solomon ya nadan holag Sotay ya holag Hasoperet ya holag Peruda ⁵⁶ ya holag Jaala ya holag Darkon ya holag Giddel ⁵⁷ ya holag Sepatiah ya holag Hattil ya holag Pokeret-Hasebaim ya holag Ami. ⁵⁸ Ta hay ngammut di bilang an namin nadan immanamut an holag nadan muntamuh nan Templo ya nadan holag nadan baal Solomon ya tuluy gahut ta han nahiyam ta duwa (392).

⁵⁹ Ya wadada boy ibbadan immanamut an nalpuh ad Tel-Mela ya hi ad Tel-Harsa ya hi ad Kerub ya hi ad Addon ya hi ad Immer hidih ad Babilon. Mu ma"i'd ha tontonondah nalpuwan di a'ammodka ta panginnilaan hi'on nalpudah nadan tinanud Israel. ⁶⁰ Ta hinada'en holag Delayah ya nadan holag Tobiah ya holag Nekoda ya onom di gahut ta han nabonglet duwa (652) di ngammutda.

⁶¹ Ya wadada boy ibbadan padi an holag Hobayah ya holag Hakkos ya holag Barsillay. Hituwen hi Barsillay ya inahawana nan imbalen han hi Barsillay an i Gilead ot pamaag-got ngadanandah hi Barsillay an ngadan aman ahawana. ⁶² Mu hidin hama'onday nitudo'an di tonton di nalpuwan di a'ammodka ya ma"i'd. Ta hiya nan aggeda mo inabulut an middumda hinadan padi. ⁶³ Ot alyon mon nan gobelnador i dida hi adi mabalin an mi"anda hinadan midawat i Apu Dios an ingganah on waha padi

hi mangiyusal hinan Urim ya Tummim.†

64 Ta hay bilangdan naminamin an immanamut ya napat ta duway libu ta han tuluy gahut ta nanom (42,360). 65 Ya nat'on bo nadan linala'i ya binabai an baalda an pituy libu ta han tuluy gahut ta tulumpulut pitu (7,337). Ya wadada boy duway gahut (200) an linala'i ya binabai an mangipangpanguluh kanta hinan pundayawan.

66 Ya hay bilang di kabayuh inyanamutda ya pituy gahut ta han tulumpulut onom (736). Ya duway gahut ta napat ta lima (245) nadan mul‡ an inyanamutda.

67 Ya hay bilang'en di kemelda ya opat di gahut ta tulumpulut lima (435) ya onom di libu ta han pituy gahut ta bainti (6,720) di dongkida.

68 Ya hidin wadada moh ad Jerusalem ya way ohah nadan ap'apun nadan himpahimpamu'un ya nun'idatda nadan abalinanda an idat ta ma'usal hi iphodan nan Templo i diyen nipata'dogana tuwali.

69 Ta hay bilang an namin di indatda hinadan mangipangpangulu hinan tamu ya umeh limay gahut (500) di kilu an balitu' ya duway libu ta han pituy gahut ta han baintit pituy (2,727) kilu an silber ya hinggahut (100) an lubung di padi.§

---

† **2:63** 2:63 Hidiyen Urim ya Tummim ya usalon nadan padi hi'on waday pohdondan mahmahan i Apu Dios. ‡ **2:66** 2:66 Hanan mul ya imbabalen nan tinangbalan di dongki an kabayu. § **2:69** 2:69 Nan Ezra 2 ya waday numpaddungandah nan Nehemiah 7 an umat hi ngadan di tagu ya boble mu nat'on di nungngadanda hinadan udum. Ya ta'on on hay bilang nadan balitu' ya silber ya agge numpaddung di udum hi ibagada.

70 Ya dadiyen immanamut an umat hinadan padi ya nadan ibbadan tinanud Libay ya nadan udum ya nunhituda hi ad Jerusalem. Ya hanada'en mangipangpanguluh kanta ya nadan guwalya hinadan geyt ya nadan muntamuh nan Templo ya eda nunhitu hinadan boble an nun'ihaggon hidih ad Jerusalem. Ya hanada'en udum an ibbada an tinanud Israel ya eda nunhituh nadan numpumboblayanda tuwali.

3

Hay Nipaphodan Nan Punggobhan Hi Mi'nong

1 Hidin mi'apituh bulan hi immanamutan nadan tinanud Israel ya way oha i dida on wadadah nadan numpumboblayanda tuwali. Ya i diyen bulan ya wada han na'amungandan namin hi ad Jerusalem ta ipaphodda nan punggobhan hi mi'nong hidi. ² Ya da Jesua an imbabalen Jehosadak an dida hinadan ibbanan padi ya nan gobelnador an hi Serubbabel an imbabalen Sealtiel an dida hinadan i'ibbana ya diday nangiphod hinan punggobhan hi mi'nong i Apu Dios. Ta nan nibaga hinan Nitudo' an Tugun Moses an baal Apu Dios di nangiyun-nudanda hinadan atondan mangi'nong ya at-bohdih nadan i'nongda. ³ Ya ta'on on waday takutdah nadan tatagun numpumbobleh nun-lini''odanda ya iniphodda damdama nan punggobhan hi mi'nong ot i'nongda nadan nibaga tuwalin mi'nong i Apu Dios hinan amawmawi''it ya hinan mun'ahdom.

4 Ya hidi bon nadatngan nan nibagah nan tugun an pungngilinandah nan punnomnomnommandah nun'anallungan handidan a'ammoddah nan agge naboblayan ya inunudda nan nitudo' hinan tugun din hi Moses. Ta ini'nongda nadan maghob an mi'nong hi abigabigat i diyen pituy algo. 5 Ta inaynayundan i'nong nadan maghob an mi'nong hi abigabigat ya nadan mi'nong hinan ngilin di nakayangan nan bulan ya an namin nadan mi'nong i Apu Dios hinadan nagtud an mangilin an algo ya ta'on on nadan inyalin nadan tatagu an ninomnomda tuwalin idawat i Apu Dios. 6 Ta hinan namangulun algo i diyen mi'apituh bulan ya ta'on on aggeda ni' inhipun an kina"utan nan pangigopnadandah nan Templo ya inhipunda mo tuwali an mangi'nong hinadan maghob an mi'nong i Apu Dios.

Hay Nangiphodandah Nan Templo

7 Indani ya nangdat nadan tatagu hi pihhu ta ipabo'ladah nadan mumpahok hi batu ya nadan kalpentero. Ot mangdatda boh makan ya ma'inum ya manteka ta ihukkatdah kayiw hinadan i Tyre ya i Sidon te inyabulut nan patul hi ad Persia an hi Sayrus an eda mangalah kayiw an sedar hinadan billid an nungngadan hi Lebanon. Ot iyanuddah nan baybay ta ingganah indatongdah ad Joppa.

8 Ot ihipunda an iphod nan Templo hidin mi'adwah bulan i diyen mi'adwah tawon hi dimmatngandah ad Jerusalem. Ya da Serubabel an imbabalen Sealtiel ya hi Jesua an imbabalen Josadak ya nadan padi ya nadan

udum an tinanud Libay ya numboboddangda an nuntamuh nan Templo. Ya hanada'en udum an tinanud Libay an nuntawon hi bainti (20) onu mahuluk ya diday mumpapto' hinadan muntamuh nan Templo. ⁹ Ya datuwen mumpapto' ya da Jesua hinadan imbabalena ya nadan i'ibana an dida hinadan holag Hodabiah an da Kadmiel an hina'amma. Ya atbohdihi nadan imbabalena Henadad ya nadan apapuna an munhimboboddangda an mumpapto' hinadan muntamuh nan Templo.

¹⁰ Ta hidin nagibbuh nan pangigopnadandah nan Templo ya nunlubung nadan padi hinadan lubang di padi an inodnanda nadan trampeta ya ta'on on nadan ibbadan tinanud Libay an holag Asap ya inodnanda nadan simbal ta ipangpanguluda nan pundayawanda i Apu Dios an miyunnudan hinan imbagan handin patuldan tinanud Israel an hi David. ¹¹ Ot ikankantaday pundayawda ya punhanaanda i Apu Dios an alyonday,

Maphod hi Apu Dios.

Te hanan pamhodna i dita'un tinanud Israel ya ma'id ha pogpogna.

Ya way ohah nadan tatagu on pun'itkuknay pundayawna i Apu Dios an gapuh amlongda hi niphodan nan pangigopnadandah nan Templo.

¹² Mu hidin tinigon nadan a'amamman padi ya nadan ibbadan tinanud Libay ya nadan ap'apun nadan himpahimpamu'un an niphod nan pangigopnadandah nan Templo ya pun'olotday kogada te hidiyen iyammada ya adi umat hidin namangulun Templo an mapmaphod. Mu

hanada'en udum ya ahitutukukdah amlongda.
¹³ Ta ma'id ha pa'inonglan te ahitutukukday
 udum ya ahikokogaday udum. Ta ma"adngol di
 tulingda.

4

Hay Nanattatakutan Nadan Binuhulda Hinadan Mangipaphod Hinan Templo

¹ Hidin dingngol nadan binuhul nadan tinanud Judah ya tinanud Benjamin nan immanamutandah ad Judah ot iphodda nan Templon nan Dios an dayawondan tinanud Israel ² ya immedah awadan da Serubbabel ya hi awadan nadan udum an ap'apun nadan himpahimpamu'un an tinanud Israel ot alyonda i diday, Aga ta boddangan da'yu ta iphod ta'u nan Templo te ta'on on da'mi ya dayawonmi nan Dios an dayawonyu. Ya atbohdi an hiyay nangidawadawanmih nadan ini'nongmi an nihipun hidin nangiyaliyan din patul hi ad Assyria an hi Eserhaddon i da'mihtu.

³ Mu alyon Serubbabel ya hi Jesua ya nadan udum an ap'apu di, Adimi mahapul di boddangyu. Ukod amin mangiphod hitun Templon nan Dios an dayawonmin tinanud Israel. Te da'mi ya ammunay nangiyukodan nan patul hi ad Persia an hi Sayrus hi mangat ituwen tamu.

⁴ Indani bo ya impatnan nadan tatagun nunhиту tuwali i diyen boble an tattakuton nadan nibangngad an tinanud Israel ta way atondan mangidinong an mangipaphod hinan Templo.
⁵ Mu nihipun tuwalih din numpatulan Sayrus hi ad Persia ta ingganah din numpatulan Darius ya

wadaday binayabayadan dadiyen binuhul nadan tinanud Israel hinadan ap'apuhdi hi ad Persia ta ipadinongdah diyen tamu.

Hay Nuntudo'an Nadan Binuhul Hinan Patul Hi Ad Persia

⁶ Hidin namanguluh tawon hi numpatulan Serses hi ad Persia ya wada boy tudo' hi impiyen nadan binuhul nadan i Judah an dakol di intudo'dahdi hi ipabahuldan dida.

⁷ Ya hidin hi Artaserses di patul hi ad Persia ya wada boy intudo' da Bislam ya hi Mitredat ya hi Tabeel ya nadan udum an ibbada an impiyedah nan patul. Ya hidiyen tudo' ya nihapit hi hapit di i Aram ta hiya nan gahin di waday mangibalin hi pangibahaandah nan patul.

⁸ Ya wada boy tudo' hi impiyen nan nangatuy sa'adna an ap'apun munhilbih nan patul an hi Rehum ya nan sekretalina an hi Simsay. Ya hidiyen tudo' ya dakol di ipabahulda hinadan i Jerusalem.

⁹ Ta nuntudo'da an alyonday, Hituwen tudo' ya nalpu i ha'on an hi Rehum an ap'apu ya nan sekretali' an hi Simsay ya tudan ibba' an umat hinadan huwis ya nadan ap'apun di i Erik hi ad Babilon ya nadan ap'apun di i Susa hi ad Elam ¹⁰ ya nadan udum an tatagun impiyen din nundongol an patul an hi Asurbanipal hi ad Samaria ya hinadan udum an bobleh daggah nan wangwang an nungngadan hi Euprates.

¹¹ Hituwen tudo'mi i he"a apu patul ya nalpu i da'mi an baalmuh tun daggah nan wangwang an nungngadan hi Euprates. ¹² Te pinhodmi an

ipa'innila i he"a an patulmi an hantudan Judyu an immanamut hituh ad Jerusalem an nalpuh ad Babilon ya teen pun'iphodda tun bobleda. Yaden hituwen boble ya boblen di mumpungngohe ya adi maphod di pangatdan tatagu. Ya teen pun'iphodda nadan gopnad nadan binattun alad ot adi madne ya gibbuhonda. ¹³ Ya manu'eh ipa'innilamin he"a ya onha igibbuhda an ipaphod hituwen boble ya ta'on on nadan binattun alad tun bobleda ya ma"i ha bahhona an idinongdan mumbayad hinadan buwisda an midat i he"a an patul ya nan buwis di intamuda ya lutada. Ot athidi'ey ma'at ya kumittang di pihhum ya nadan udum an ma'amung hinan pun'ap'apuwam. ¹⁴ Ya adimi pohdon an ma'at datuwe i he"a ta hiya nan ipa'innilamin he"a datuwen ma'ma'at. ¹⁵ Ya ha boy ohah ibagami ya daan mo ta ipahama'mu nadan nitud'an an namin di na'na'at hidin kanaman ituwen boble. Ot immannung an ma'innilaam an hituwen boble ya boblen nimpén di mumpungngohen tatagu. Te ta'on tuwali on hidin kanaman ya dakol di inatdah mangipahakit hi nomnom handidan namangulun patul ya ta'on on handidan gobelnador hinadan udum an boble. Ta hiya nan nadadag tun bobleda te athidiy a'atda. ¹⁶ Ta hiya nan ipa'innilami nimpén he"a datuwe te innilami an onha miphod tun boble ya mipaphod tun binattun alad tuwen bobleda ya ma"i mo ha abalinam an mun'ap'apu hitudan bobleh daggah nan wangwang an nungngadan hi Euprates.

¹⁷ Ot ipiyen damdaman nan patul nan pam-balna an alyonay,

Hituwey tudo'un da'yu Rehum an ap'apu ya nan sekretalim an hi Simsay ya da'yun namin an nunhituhna hi ad Samaria ya hinadan udum an boblehna hi daggah nan wangwang an nungngadan hi Euprates. Hanat malinggop ayun namin. ¹⁸ Hanan tudo'yu ya impabaha' ot ibalindah nan hapitmi. ¹⁹ Ot ipahama"u nadan nitud'an an namin di na'na'at ya na'innilaa' an immannung an nihipun hidin kanaman ya hinaen bobleh ad Jerusalem ya boblen di mumpungngohen tatagu te nginheda handidan patul ya nadan ap'apun munhilbin hiya ya dakol di ina'inatda an adi maphod. ²⁰ Ya na'innilaa' bo an nundongol nadan napalpalog an patul hinah ad Jerusalem ya hinadan boble hinah daggah nan wangwang an nungngadan hi Euprates. Ta diday numbayadan nadan tataguh buwisda an midat hinan patul ya nan buwis di intamura ya nadan lutada. ²¹ Ot hay ibaga' ya iyuldinmu ta idinongda an mangipaphod i naen bobleda ta inggana hi'on ha"on di mangibaga hi ituluyda. ²² Ot hanat atonyu tun ibaga' ta adi ma'at dadiyen adi maphod an atonda hi ad uwani an ha"on di patul.

²³ Ta hidin binahan da Rehum ya hi Simsay ya nadan ibbadan ap'apu hidiyen tudo' nan patul ya immedah ad Jerusalem ot ipadinongda nadan Judyu an mangipaphod i diyen bobleda.

²⁴ Ta i diyey nidinongan nan tamuh nan Templo hi ad Jerusalem ta ingganah din mi'adwah tawon hi numpatulan Darius hi ad Persia.

5

¹ Indani ya nan propeta an hi Haggay ya nan propeta an hi Sekariah an holag Iddo ya impa'innilada nan pohdon Apu Dios an ibaga hinadan ibbada an Judyu an nunhituh ad Jerusalem ya hinadan udum an boblehdi ad Judah. ² Ta hidin dingngol da Serubbabel an imbabalen Sealtiel ya hi Jesua an imbabalen Jehosadak nan impa'innilan dadiyen propeta ot ihipunda bon e ipaphod nan Templo hidih ad Jerusalem. Ya bimmoddang dadiyen propeta i dida.

³ Mu hidin na'innilaan da Tattenay an gobelnador hinadan bobleh daggah nan wangwang an nungngadan hi Euprates ya hi Setar-Bosenay ya nadan ibbadan ap'apu nan at'atton nadan tinanud Israel ot umedah ad Jerusalem ot alyonda i diday, Nganney nangibaga i da'yu hi iphodyu tun Templo? ⁴ Ot mahmahanda boy ngadan nadan mangipiphod i diyen Templo. ⁵ Mu ta'on on athidi ya impapto' Apu Dios nadan ap'apun nadan Judyu ta aggeda indinong an nuntamu. Ya ma"i ha abalanan dadiyen ap'apu hi ad Persia an mangipadinong i dida ta lo'tat ot muntudo'dah nan patul an hi Darius. Ot ipiyen damdaman nan patul nan pambalna i diyen tudo'da.

⁶ Ta hay intudo' da Tattenay an gobelnador ya hi Setar-Bosenay ya nadan udum an ap'apuhdi nan daggah nan wangwang an nungngadan hi Euprates an impiyedah nan patul ⁷ ya alyonday,

Hituwey tudo'min he"a apu patul.

Ya hanat nanongnan malinggop di pun'ap'apuwam. ⁸ Nuntudo' ami te pinhodmi an ipa'innila i he"a an patulmi an imme ami hi ad Judah ya tinigomi an pun'iphod nadan tataguhdi nan Templon nan na'abbaktun Dios. Ya hanadan o"ongal an batu ya kayiw an dinangal di pun'iphodda hinadan dingdingna. Ya tinigomin ihamaddan muntamu ta agge nadne ya matigoy tinamuwanda. ⁹ Ya minahmahanmi hinadan ap'apuda hi'on nganney nangibaga i dida an ipaphodda nan Templo. ¹⁰ Ya minahmahanmi boy ngadanda ta ipa'innilami i he"ay ngadan nadan mangipangpangulu i diyen tamu.

¹¹ Ya alyonday, Da'miy baal nan Dios hi ad abunyan ya tun luta. Ya hituwen Templo an iphodmi ya iniphod tuwalin din nundongol an patulmin tinanud Israel. ¹² Mu gapuh nangipabungotan handidan a'ammodmi i Apu Dios ya inyabulutna ta na'abakdah din nangubatan din i Kaldea an hi Nebukadnesar an patul hi ad Babilon. Ta pina"ihna tun Templo ot iyeda handidan a'ammodmi hi bobleda. ¹³ Mu ta'on on athidiy na'at ya hidin namangulun tawon hi numpatulan din hi Sayrus ya inyuldina ta mabalin an iphodmih tuwen Templo. ¹⁴ Ya ta'on on hanadan balitu' ya silber an usal ituwen Templo an inalan din hi Nebukadnesar ot iyenah nan templon nadan diosna hidih ad Babilon ya imbanggad Sayrus i Sesbasar. Ta hiyay nangiyukodana i dadiye ya hiya boy pinto'nan gobelnador hituh tun ad Judah. ¹⁵ Ot ibagana i Sesbasar ta iyalidahtuh ad Jerusalem dadiyen usal. Ya imbagana bo an ipaphodda nan Templo

hinan timma'dogana tuwali. ¹⁶ Ta hiya nan hidin immanamut da Sesbasar ot ipaphodda nan gopnad nan Templo hitun ad Jerusalem. Ta ingganah ad uwani ya teen mun'iphod mu agge ni' nagibbuh.

¹⁷ Ot hi'on mabalin apu patul ya ipahama'muy nitudo'an an namin di na'na'at ya uldin hi ad Babilon ta panginnilaan hi'on immannung an waday inyuldin din patul an hi Sayrus an iphodda tun Templo hituh ad Jerusalem. Ya impa'innilam i da'mi hi'on nganney pohdom hi ma'at.

6

Hay Nahama'an Nan Nitudo'an Din Inyuldin Sayrus

¹ Ot iyuldin nan patul an hi Darius ta hama'onda nan nitudo'an an namin di niyuldin hi ad Babilon hinan iha"adan nadan nitudo'an di uldin di patul. ² Ya hinama'da nan nitudo'an diyen uldin hidih nan palasyu hi ad Ekbatana hidih ad Media.

Ya hay nitudo' hidi ya alyonay, ³ Hidin namangulun tawon hi numpatulan Sayrus ya impi-tudo'na han uldin an mahapul an ma'at hinan Templo hi ad Jerusalem an alyonay,

Hanat miphod nan Templo hi ad Jerusalem hidih nan nipabunana tuwali. Ta hidiy pangiyayanda hinadan midawat ya mi'nong i Apu Dios. Ya tigonyu ta nahiyam (90) di umpiy tinagena ya nahiyam (90) di umpiy binillogna. ⁴ Ta hay a'atna ya ma'u'uhhun di tulun batun nipniphod an napahok on ahi nibattan ha ohay

dinangal. Ya hay mumbayad hinadan ma'usal ya hay gubilnu.

⁵ Ya hanat mipabanggad nadan silber ya balitu' an usal hinan miphod an Templo hi ad Jerusalem. Ya tigonyu ta mipabangngadda hinan niha"adanda tuwali hidin nangalan din patul an hi Nebukadnesar ot iyalinahtuh ad Babilon.

⁶ Ta hidin binahan nan patul an hi Darius nan nitudo' an uldin ot ipiyena nan pambalna an alyonay, Hituwey tudo"un da'yu Tattenay an gobelnador hinadan boble hi daggah nan wangwang an nungngadan hi Euprates ya i he"a Setar-Bosenay ya hinadan ibbayun ap'apu i naen boble. Te na'innilaa' eh'a tee an immannung nan imbagada ot hanat adi ayu umeh awadanda an e tumaktak ⁷ ta inaynayundan iphod nan Templo. Ya ukod nan gobelnadorda ya nadan ap'apudan Judyu an mangipaphod hinan Templo hinan nipabunana tuwali. ⁸ Ot tee an iyuldin'u ta boddanganyuot nadan ap'apun nadan Judyu. Ta hanadan mibayad hinadan mahapulda ya malpuh nadan buwis an inamungyuhnah daggah nan wangwang ta way aton nan tamudan minaynayun. ⁹ Ya atbohdi an adiyu ibahhon idat nadan ibagan nadan padidah ad Jerusalem i da'yu an umat hinadan bulug an baka ya nadan tangbal an imbabalen di kalnero onu nadan nahikon an tangbal an kalnero ta waha i'nongda hi maghob an mi'nong i Apu Dios. Ya ta'on on hanadan alina ya ahin ya bayah ya manteka an idawatda ya adiyu ibahhon idat hi binigat. ¹⁰ Ta waha idawatdah umipa'amlong i Apu Dios ta

wan idasalana' i dida ta wan wagahana' i hiya ya ta'on on hanadan imbabale'.

¹¹ Ya inyuldin'u bo tee ta nan tagun adi mangunud i datuwen imbaga' ya guyudonda ha ohah nadan dinangal di balena ya hinulitanday udduna ya intudukdah way palagpagna ta ihawwangnah aluguugna ya impato'da ta ingganah mate. Ya pina"ihday balena.

¹² Ya hanat nan Dios an namili hi ad Jerusalem ta hidiy adayawana ya ipa'abaknah gubat nan patul onu nadan tatagu an mamallog ituwen uldin onu nan e mama"ih hinan Templo. Ha'on an patul an hi Darius di nangiyuldin ituwe ot mahapul an ma'unud.

Hay Nangiyappitandah Nan Templo I Apu Dios

¹³ Ta hidin binahan da Tattenay an gobelnador ya hi Setar-Bosenay ya nadan ibbadan ap'apu ya inunuddah diyen inyuldin nan patul an ma'id ha imbahhoda. ¹⁴ Ot inaynayun nadan ap'apun nadan Judyu an nangipaphod hinan Templo an inunudda nadan tugun nadan propeta an hi Haggay ya hi Sekariah an holag Iddo. Ta inggibbuhda nan Templo an miyunnudan hinan imbagan Apu Dios i didan tinanud Israel ya atbohdi an inunudda nadan inyuldin nadan patul hi ad Persia an da Sayrus i da Darius ya hi Artaserses. ¹⁵ Ta niphod nan Templo hidin mi'atluh algo hinan bulan di Adar* i diyen

---

* **6:15** 6:15 Nan Adar ya hidiye nan mi'ahimpulut duwa an bulan hinan kalendar di Hebrew an hidiye nan ma'udin duminggu hinan Peblelo ya nan mamangulun duminggu hinan Marso hi ad uwani.

mi'anom di tawon hi numpatulan Darius.

¹⁶ Ta hidin niphod nan Templo ya nadan tinanud Israel an umat hinadan padi ya nadan ibbadan tinanud Libay ya nadan ibbadan imanamut an niye ni' hi ad Babilon ya nunhiglay amlongda an nangiyappit i Apu Dios hinan Templo. ¹⁷ Ta hay ini'nongda i diyen nangiyappitan-dah nan Templo ya hinggahut (100) di bulug an baka ya duway gahut (200) di tangbal an kalnero ya opat di gahut (400) di imbabalen di kalnero ya himpulut duway (12) tangbal an gulding. Ya datuwen gulding di mi'nong hi apakawanan di bahul nadan himpulut duwan (12) tinanud Israel. ¹⁸ Ot ibagaday tamun nadan padi ya nadan ibbadan tinanud Libay ta way ohaon waday niyukod hi tamuna hinan Templo. Ta na'unud nadan nibaga hinan Nitudo' an Tugun Moses.

Hay Nginilindah Din Mi'apulut Opat Di Algoth Din Namangulun Bulan

¹⁹ Hidin mi'ahimpulut opat (14) di algoth nan namangulun bulan[†] ya nginilin dadiyen imanamut an nalpuh nan niyayandah ad Babilon nan punnomnommandah nihwangan handidan a'ammoddah ateh ad Egypt. ²⁰ Ta nadan padi ya nadan ibbadan tinanud Libay ya inatda nadan nibagan atonda ta mibilangdah malinis. Ot ahi mohpe paltiyon nadan udum an tinanud Libay nadan imbabalen di kalnero an i'nongda

---

[†] **6:19** 6:19 Nan mamangulun bulan hinadan Judyu ya hidiye nan ma'udin duway duminggu hinan Marso ta ingganah an mamangulun duminggu hinan Abril hi ad uwani.

i diyen mangilin an algo. ²¹ Ot mangandan namin nadan immanamut an tinanud Israel ya ta'on on hanadan nunhituhdi an bokon Judyu an hi Apu Dios di un'unudonda ta adida mo aton nan adi maphod an pangat di bokon Judyu. ²² Ot inayunda bon ngilino hi pituy algo nan panganandah nan tinapay an agge nadduman hi yist. Ta nunhiglay amlongda te inniladan hi Apu Dios an dayawondan tinanud Israel di nangipa'uleh nan patul ta binoddangana dida hi nangipaphodandah nan Templo.

7

Hay Dimmatngan Ezra Hi Ad Jerusalem

¹ Hidin numpatulan Artaserses hi ad Persia ya dimmatong hi ad Jerusalem hi Ezra an imbabalen Serayah. Hi Serayah ya imbabalen Asariah an hina' Hilkihah. ² Hi Hilkihah ya imbabalen Salum an imbabalen Sadok. Hi Sadok ya imbabalen Ahitub. ³ Ya hi Ahitub ya imbabalen Amariah an imbabalen Asariah an hi na' Merayot. ⁴ Hi Merayot ya imbabalen Serayah an imbabalen Ussi an hi na' Bukki. ⁵ Ya hi Bukki ya imbabalen Abisua an imbabalen Pinehas an hi na' Eleasar. Hi Eleasar ya imbabalen din nabaktun padi an hi Aaron.

⁶ Ya hituwen hi Ezra ya nalpuh ad Babilon. Hiya ya muntudtudu ya na"innilana nan Nitudo' an Tugun Moses an indat Apu Dios i dida an tinanud Israel. Ya hi Apu Dios di bimmodang i hiya ta an namin di imbaganah nan patul on inabulutna. ⁷ Ta ta'on on hidin nangiba-gaanah nan patul an umeh ad Jerusalem ya

inabulutna. Ta immeh din mi'apituy tawon hi numpatulan Artaserses an wadaday ni'uyug i hiya an ibbana an tinanud Israel an padi ya nadan ibbadan tinanud Libay an umat hinadan mangipangpanguluh kanta hinan pundayawan ya nadan mungguwalyah nadan geyt ya nadan mumpuntamuh nan Templo.

⁸ Ta hay dimmatonganda hi ad Jerusalem ya i diyen mi'alimah bulan i diyen mi'apituh tawon hi numpatulan Artaserses hi ad Persia.

⁹ Yaden hay nanaynandah ad Babilon ya hidin namangulun algo i diyen namangulun bulan. Ot gapuh boddang Apu Dios ya malinggopda an dimmatong hi ad Jerusalem hinan namangulun algo i diyen mi'alimah bulan. ¹⁰ Ya hi Ezra ya inaynayunan nangun'unud hinadan inada'adalna an tugun Apu Dios ya atbohdi an itanudduna dadiyen tugun hinadan ibbana an tinanud Israel.

Nan Tудо' Nan Patul I Ezra

¹¹ Handi ta'wa an akakan da Ezra ya wada han tudo' an indat nan patul an hi Artaserses i hiya. Ya hay nitudo' hidi ya alyonay,

¹² Ha'on an nabaktun patul an hi Artaserses ya muntudo'a' i he"a Ezra an padi ya manudtudu hinadan tugun Apu Dios hi ad abunyan. Ot hanat nanongnan malinggop'a. ¹³ Ha'on teey mangibaga an nadan tinanud Israel an wahtuh tun pun'ap'apuwa' ya iyabulut'u an umanamut ayuh ad Jerusalem an ta'on on da'yun padi ya nadan ibbayun tinanud Libay. ¹⁴ Ot da'mi teeh tudan ibba' an pitun uggan muntugun i ha'on ya iyabulutmi nimpen ume'a ta em tigon di a'at

nadan tatagu hi ad Jerusalem ya hinadan udum an boblehdi hi ad Judah hi'on un'unudonda nadan tugun Apu Dios an niyukod i he"a. ¹⁵ Ya wa'et ume'a ya ni'yalam nadan silber ya balitu' an inamungmih tudan uggan muntugun i ha'on an datuwe nadan pinhodmin idawat i Apu Dios an dayawonyun tinanud Israel hidih nan Templo hi ad Jerusalem. ¹⁶ Ya ni'yalayu bo nadan silber ya balitu' an amungonyuh tun ad Babilon. Ya atbohdi nadan ninomnom tuwalin nadan ibbam an padi ya nadan udum an ibbayun tinanud Israel an idawat i Apu Dios ta ma'usal hidih nan Templo. ¹⁷ Ta nadan pihhu an midat di pumbayadyuh nadan i'nongyu i Apu Dios hinan punggobhan hi maghob an mi'nong hidih nan Templo an umat hinadan bulug an baka ya nadan nahikon an tangbal an kalnero ya nadan tangbal an imbabalen di kalnero ya nadan alina ya ma'inum. ¹⁸ Ya wada'ey mabati hinadan balitu' ya silber ya punhahapitanyu hinadan ibbayu an Judyu di pangiyatanyu mu ta miyunnudan damdama hinan innilayu an pohdon Apu Dios. ¹⁹ Ya hanada'en nidat i he"a an balitu' ya silber an usal ya em idawat i Apu Dios hidih nan Templo ta ma'usal damdamahdi. ²⁰ Ya wadada'ey udum an mahapulyu hinan Templo ya mabalin an iyalayuh nan pihhun di gubilnuy pamayadyu.

²¹ Ot ha'on teen patul an hi Artaserses di nangitudo' ituwe ta an namin ayu an niyukodan di pihhun di gubilnu hinah nadan boble hi daggah nan wangwang an nungngadan hi Euprates an wada'ey ibagan tuwen hi Ezra hi mahapulna ya idatyu. Te hi Ezra ya padi an na"innilana nadan

tugun Apu Dios hi ad abunyan. ²² Ot mabalin an idatyuy umeh tuluy libu ta han opat di gahut (3,400) di kilun silber ya limay gahut (500) di saku an wit* ya limay gahut ta nabongley (550) galon an ma'inum ya limay gahut ta nabongley (550) galon di mantekan di olibo ya idattanyu bo dida hi dakol an ahin. ²³ Ya tigonyu ta adiyu ibahho an idat an namin nadan imbagan Apu Dios an ma'usal hinan Templo. Ta ma'id ha gumalat hi bumungotana i ha'on ya hinadan holag'u an mun'ap'apu hi udum hi algo. ²⁴ Ya adi ayu mumbaga hi buwis hinadan padi ya hinadan ibbadan tinanud Libay an mangipangpanguluh kanta hinan pundayawan ya mungguwalya hinadan geyt onu nadan udum an muntamuh nan Templo. ²⁵ Ya he"a'e Ezra ya hanat usalom nan la'ing an indat Apu Dios i he"a ta mumpili'ah nadan mun'ap'apu ya nadan mangipanuh hi ma'ma'at hinadan boble hi daggah nan wangwang an nungngadan hi Euprates. Ya hanat ituddum nadan tugun Apu Dios an nidinol i he"a hinadan agge nanginnila. ²⁶ Ta nan tagun adi mangunud hinadan tugun Apu Dios ya ta'on on hanadan uldin hitun pun'ap'apuwawa' ya madusa ta mipapate onu mipiyeh udum hi boble onu midat hi udum nadan lutana ya an namin nadan nabalol an wada i hiya onu mibalud.

Hay Nundayawan Ezra I Apu Dios

²⁷ Hidin binahan Ezra nan tudo' nan patul ya nunhiglay amlongna ot alyonay, Madayaw hi

---

* **7:22** 7:22 Nan wit ya hidiye nan wheat hi English.

Apu Dios an dinayaw handidan a'ammod ta'u ta ta'on on nan patul ya ongal di naminhodna an mipaphod nan Templo hi ad Jerusalem.

²⁸ Ya innila' an gapuh boddang Apu Dios ya ma'ule nan patul i ha'on ya ta'on on nadan nabaktuy sa'adna an munhilbih nan patul ya nadan uggan muntugun hinan patul. Ya gapu boh boddang Apu Dios ya waday tulid'u an e nun'amung hinadan ap'apu an ibba ta'un tinanud Israel ta ni'yalidan ha'on.

8

Nadan Ni'yanamut I Ezra Hi Ad Jerusalem

¹ Datuwen nitudo' ya ngadan nadan ap'apun nadan himpahimpamu'un an tinanud Israel an ni'uyug i ha'on ta immanamut amih ad Jerusalem hi nalpuwanmih ad Babilon hidin nun'ap'apuwana Artaserses. ² Ta hinan tinanud Pinehas ya hi Gersom ya hinan tinanud'en Itamar ya hi Daniel ya hinan tinanud'en David ya hi Hatus ³ an holag Sekaniah. Ya hinan tinanud'en Paros ya hi Sekariah an dida hinadan tulangna an hingahut ta nabongle (150) an linala'i. ⁴ Ya hinan tinanud'en Pahat-Moab ya hi Eliehoenay an imbabalen Serahiah an didah nadan duway gahut (200) an linala'in tulangna. ⁵ Ya hinan tinanud'en damdaman Sekaniah* ya hi Jahasiel an dida hinadan tuluy gahut (300) an linala'in tulangna. ⁶ Ya hinan tinanud'en Adin ya hi Ebed an

---

* **8:5** 8:5 Hinadan udum an Biblia ya niddum nadan tinanud Sattu an hay ap'apuda ya hi Sekaniah an imbabalen Jahasiel.

imbabalen Jonathan an didah nadan nabonglen (50) linala'in tulangna. ⁷ Ya hinan tinanud'en Elam ya hi Jesayah an imbabalen Ataliah an didah nadan napitun (70) linala'i an tulangna. ⁸ Ya hinan tinanud'en Sepatiah ya hi Sebadiah an imbabalen Michael an didah nadan nawalu (80) an linala'in tulangna. ⁹ Ya hinan tinanud'en Joab ya hi Obadiah an imbabalen Jehiel an didah nadan duway gahut ta himpulut walu (218) an linala'in tulangna. ¹⁰ Ya hinan tinanud'en Bani ya hi Selomit an imbabalen Josipiah an didah nadan hinggahut ta nanom (160) an linala'in tulangna. ¹¹ Ya hinan tinanud'en Bebay ya hi Sekariah an imbabalen nan bunat an hi Bebay an didah nadan baintit walun (28) linala'in tulangna. ¹² Ya hinan tinanud'en Asgad ya hi Johanan an imbabalen Hakkatan an didah nadan hinggahut ta han himpulun (110) linala'in tulangna. ¹³ Ya hinan tinanud'en Adonikam ya nadan na'udin ap'apu i didan himpamu'un an da Elipelet ya hi Jeuel ya hi Semayah an didah nadan nanom (60) an linala'in tulangda. ¹⁴ Ya hinan tinanud'en Bigbay ya hi Utay ya hi Sakur an didah nadan napitu (70) an linala'in tulangna.

Hay E Numpahama'an Ezra Hinadan Holag Libay

¹⁵ Ta inamung'u nadan mi'uyug i ha'on hidih nan way da'ging nan wa"el an mangipluy hi ad Ahaba ot mun'allung amihdi hi tuluy algo. Ya na'innilaa' an manu te wadaday padi mu ma"id ha ni'yalih nadan udum an ibbamin tinanud Libay. ¹⁶ Ta impa'ayag'u nadan ap'apu an da

Elieser ya hi Ariel ya hi Semayah ya hi Elnatan ya hi Jarib ya nan oha bo an hi Elnatan ya hi Nathan ya hi Sekariah ya hi Mesullam ya nadan duwan nala'ing an muntudtudu an da Joyarib hinan oha bon hi Elnatan. ¹⁷ Ot ituda"u dida hi ad Kasipya ta eda tigon nan ap'apuhdi an hi Iddo. Ta waha ituda'na hinadan ibbanan niyukodan ni' di tamuh nan Templo ta mi'yalidan da'mi ta waha muntamuh nan Templo. ¹⁸ Ya gapuh boddang Apu Dios ya impi'uyugda hi Serebiah an nala'ing an tagu an nalpu hinan holag Mahli an apapun Libay an tinanud Israel. Ya in'uyugnay himpulut walun (18) linala'i an imbabalena ya i'ibana. ¹⁹ Ya impi'uyugda bo da Hasabiah i Jesayah an nalpudah nan holag Merari an imbabalen damdaman Libay ya nadan baintin (20) linala'i an i'ibada ya a'amuna'onda. ²⁰ Ya wadada boy ni'uyug an duway gahut ta han bainti (220) an tinanud nadan bumoddang hinadan tinanud Libay an muntamuh nan Templo an dadiye din pinilin din patul an hi David ya nadan ap'apun munhilbin hiya hinan pun'ap'apuwana. Ta ta'on on datuwe ya intudo"uy ngadanda.

²¹ Ta hidin wada amin namin hidih nan way wa"el an mangipluy hi ad Ahaba ot ibaga' an mun'ulat ami ta mumpahpahmo' ami i Apu Dios ta ihwang da'mi ya nadan imbabalemi ya an namin nadan wadan da'mi. ²² Te bumaina' an mangibagah nan patul an waha pi'yaliyonah nadan tindalu ta waha mungguwalyan da'mi te niluh an imbagami an hi Apu Dios ya ipapto'na nadan tatagun mundinol i hiya. Mu nunhiglay pundusanah nadan adi mangun'unud i hiya.

²³ Ta hiya nan nun'ulat ami nimpe ot mundasal ami ta ipapto' da'mi. Ya dingngol Apu Dios nan dasalmi.

²⁴ Ot piliyo' di himpulut duwa (12) hinadan ap'apun nadan padi ot iddum'u da Serebiyah i Hasabiah ya nadan himpulun (10) i'ibadan tinanud Libay. ²⁵ Ot iyukod'u i dida nadan ingkilumi an balitu' ya silber ya nadan udum an nun'abalol an usal an indat nan patul ya nadan ap'apu an munhilbi i hiya ya nadan uggan muntugun i hiya. Ya atbohdi nadan indat nadan ibbamin tinanud Israel an wadahdi te pinhodan waday ma'usal hinan Templo. ²⁶ Ta hay dinakol nadan niyukod i dida ya baintit limay libuy (25,000) kilu an silber ya nadan nat'onat'on an usal an silber an tuluy libu ta han waluy gahut ta nabongley (3,850) kilu ya nan tuluy libu ta han waluy gahut ta nabongley (3,850) kilu an balitu'. ²⁷ Ya niddum nan bainti (20) an balitu' an malukung an nahuluk hi waluy kilu. Ya han mapmaphod an gombang an duwan malukung an umat hi balitu' di balolda.

²⁸ Ot alyo' i diday, Da'yu ya niyappit ayu i Apu Dios ya atbohdi datuwen inyukod'u i da'yu an niyappitda i Apu Dios. Ya datuwen balitu' ya silber ya datuwe nadan ninomnom tuwalin nadan nangidat an midawat hinan Dios an dinayaw handidan a'ammod ta'u. ²⁹ Ot hanat halipodpodonyu datuwe ta inggana hi dumatngan ta'u hi ad Jerusalem. Ya ahiyu inyehdih nan kuwartun nan nabaktun padi hidih nan way Templo ta wahdida nadan ap'apun di padi ya nadan ibbayun tinanud Libay ya nadan ap'apu

ta'un tinanud Israel ta tigonday pangikiluwanyu ya ahiyu impaboltan i dida. ³⁰ Ta alanda ta diday ukod an mangiyeh nan Templo.

³¹ Ta hidin mi'ahimpulut duway (12) algo i diyen namangulun bulan ya nakak amihdih nan way da'ging nan wa"el an mangipluy hi ad Ahaba ot umanamut amih ad Jerusalem. Ya ma"id ha nangubat i da'mih nan awon te impappapto' da'mi peman i Apu Dios. ³² Ta hidin dimmatong amih ad Jerusalem ot mun'ible ami hi tuluy algo.

³³ Ot i diyen mi'apat hi algo ya imme amihdih nan Templo. Ot ikilumin namin nadan silber ya balitu' ya an namin nadan usal ot ipaboltanmi hinadan padi an da Meremot an imbabalen Uriah i Eleasar an imbabalen Pinehas. Ya i diyen nangipaboltananmi ya wadada bohdi nadan ibbadan tinanud Libay an da Josabad an imbabalen Jesua i Naodiah an imbabalen Binnuy. ³⁴ Ta nitudo' an namin di bilangda ya kiluda.

Hay Ini'nong Nadan Immanamut An Tinanud Israel

³⁵ Nadan ibba' an immanamut an tinanud Israel ya inyaliday mi'nong hi maghob an mi'nong i Apu Dios an himpulut duwa (12) an bulug an baka ta nipong hinadan himpulut duwan (12) tinanud Israel ya nahiyam ta onom (96) di nahikon an tangbal an kalnero ya napitut pitu (77) an tangbal an imbabalen di kalnero. Ya han himpulut duwa (12) an tangbal an gulding an mi'nong hi apakawanan di bahulmi an tinanud Israel.

³⁶ Ya inyeda bo nan tudo' nan patul hinadan ap'apu ya hinadan gobelnador hinadan bobleh daggah nan wangwang an nungngadan hi Euprates. Ya hidin binahada ya inunudda ta binoddangan da'mi ot mangdatda boh nadan mahapul hinan Templo.

9

Hay Nanginnilaan Ezra Hi Ni'yahawaan Nadan Judyu Hinadan Bokon Judyu

¹ Hidin nala"uh di atnay algo ya immalida nadan ap'apumin tinanud Israel ot alyonda i ha'on di, On innilam an dakol hitudan ibba ta'u an tinanud Israel an ta'on on hanadan padi ya nadan udum an ibbayun tinanud Libay an mangmangngat hinadan nunhiglan umipabungot i Apu Dios an pangat handidan tinanud Kanaan an tinanud Hit ya tinanud Jebus ya tinanud Amor ya tinanud Peres ya nadan i Ammon ya i Moab ya i Egypt? ² Te ni'yahawadah nadan binabaih tudan nunlini"odan an boble an bokon ta'u ibba an tinanud Israel ya ta'on on hanadan linala'i an imbabaleda ya athidi boy inatda ta hiya nan mibilang ta'u an tinanud Israel hi nalugit. Ya hay nangipangpangulu i datuwen pangat ya nadan ibba ta'u an ap'apu ituwen boble.

³ Ta hidin dingngol'u datuwe ya namaaggot punhethet'uy lubung'u an ta'on on nan niyoddah ot punhupdut'uy balbas'u ya ibu"u. Ot umbuna' ot dumidinnonga' te nunhiglay e' umukayungan i dadiyen na'at. ⁴ Indani ya na'amungdah awada' nadan tatagun nanginnilah nan hapit Apu Dios an tumattakutda an gapu i dadiyen adi maphod

an inat nadan immanamut an ibbami an tinanud Israel. Mu innaynayun'un inu'umbun hidi ta inggana ot madatngan nan i'nongan nan maghob an mi'nong hinan mun'ahdom. ⁵ Ot ahiya' mohpe tuma'dog an nunnanong hi adol'u nadan nahethet an lubung'u an ta'on on nan niyoddah. Ot inayun'u an mundu'un ot itagge' di ta'le' ⁶ ot mundasala' an alyo' di,

Apu Dios, nunhigla tayyay bain'u an mangitan-gad i he"a. Te nunhiglay numbahulanmi i he"a an onha matigo ot dakkodakkol an paddungnay dimmatong hi ad lagud. ⁷ Te nihipun tuwali i handidan a'ammodmi ta inggana tayya i da'mi hi ad uwani ya nunhiglay emi numbahulan i he"a. Ta hiyah tuwey gapunah nangiwalongam i da'mi ta ginubat da'mi hinadan binuhulmi ta nun'a'ateday dakol hinadan ibbami ot iye da'mi an nabati hi udum an boble an ta'on on hanadan patulmi ya nadan padi. Ot pulhonda nadan lutami ya nadan nun'abalol an usalmi. Ta ingganah ad uwani ya nunhiglay emi ni-babainan. ⁸ Mu ta'on on athidi ya himmo' da'mi damdama i he"a Apu Dios ta wadaday nabati i da'mi ot boddangan da'mi ta teen immanamut ami an nalpuh nadan boble an niyayanmi ta malinggop ami mohpeh tun boble an niyappit i he"a. Ta hiya nan nunhiglay amlongmi te adi mo nunhiglay emi punligatan. ⁹ Ya ta'on teeh on sinakup da'mi hinadan i Persia mu agge da'mi ingnganuy te gapuh nan munnananong an pamhodmu i da'mi ya himmo' da'mi. Ta agge da'mi impapate hinan patul hi ad Persia ta tee an ad uwani ya inyabulutmu an umanamut ami

ta iphodmi tun Templo ya tudan binattun alad. Ta ma'id mo ha itakutmih tun ad Jerusalem ya an namin an bobleh tun ad Judah.

¹⁰ Mu nganne nin mahan boy pambalmi i he"a hi ad uwani an teen aggemi inun'unud nadan tugunmu ¹¹ an imbagam i handidan baalmu an propeta an hanan boblen pangiyayam i dida ta eda punhituwan ya nunhiglan umipabungot i he"an Dios di pangat nadan tataguhdi. ¹² Ta hiya nan pinadanam i dida an adida iyabulut nadan imbabaleda an mi'yahawah nadan tataguhdi. Ya adida boddangan nadan tataguhdi hinan eda kumadangyanan. Ot atonda'ehdi ya minaynayun di pamoddangam i dida ta nanongnan mabikahda ya dakol di ibungan di itanomda ta waday itanudda. Ya nan lutahdi ya mumbalin hi lutada hi inggana ta mabalin an ipaboltanda i da'min holagda tee.

¹³ Mu agge inun'unud handidan a'ammodmi nadan imbagam i dida ta na'at i dida nan imbagam an pundusam an gapuh nadan numbahulanda. Mu aggem nunhiglaon di inatmun nundusa ta wada ami tee han nabati. ¹⁴ Ot undan nin bo atonmi hi ad uwani datuwe ta mi'yahawa ami bo i datuwen tatagu an mangmangngat hinadan nunhiglan umipabungot i he"an Dios. Yaden innilami an onha atonmi datuwe ot undan nin bo adi da'a pabungoton ta dadagon da'mi ya mina'id da'mi mahan mon namin. ¹⁵ Mu he"a Apu Dios an dayawonmin tinanud Israel ya nipto' di pangatmu an dusaom nadan mangibahhoh nadan tugunmu. Mu ta'on on athidi ya himmo' da'mi ta aggem inyabulut an mama'id

amin namin ta wahtu ami tee han nabati. Ot ad uwani ya abulutonmi an numbahul ami ta hiya nan nunhiglay bainmin he"a.

10

Hay Nuntutuyuwan Nadan Tatagu Hi Bahulda

¹ Hidin nunlu'bub hi Ezra hi hinangngab nan Templo an mundasal an nunhiglay kogana on pun'ibaganay numbahulanda an tinanud Israel i Apu Dios ya na'amungdah awadana nadan ibbana an tinanud Israel an ta'on on hanadan u"unga ya binabai an nunhigla damdamay kogada. ² Ya indani ya alyon Sekaniah an imbabalen Jehiel an holag Elam i Ezra di, Abulutonmi an numbahul ami i Apu Dios hi nangibahhawanmi hinadan tuguna. Mu ta'on on athidi ya innila' an pakawanon dita'u i Apu Dios. ³ Ot aga ta hahapiton ta'u ta ibaga ta'un Apu Dios an ibolhe* ta'u nadan ahawa ta'u an bokon ta'u ibba an tinanud Israel ya impi'uyug ta'u nadan imbabale ta'u hinadan hi inada. Ta unudon ta'u nan ibagan ibba ta'u an hi Ezra ya nadan udum an tatagun mangun'unud hinadan tugun Apu Dios. Ot hanat aton ta'u datuwe ta miyunnudan hinan tugun Apu Dios. ⁴ Ot agam Ezra ta atom nan innilam an maphod hi atonmi. Ot nundadaan amin mangat hinan pohdom an ma'at.

⁵ Ot tuma'dog hi Ezra ot ibagana hinadan ap'apun nadan padi ya nadan ibbada an tinanud Libay ya an naminda an tinanud Israel hi'on

---

* **10:3** 10:3 Hay pangalin di udum hinan bolhe ya hiyan.

tobalonda an aton hidiyen imbagan Sekaniah. Ya an naminda ya inabulutda. ⁶ Indani ya immaan hi Ezra hidih nan way potto' nan Templo ot umehdih nan kuwartun iha''adan Johanan an imbabalen Elyasib hidih nan Templo. Ot hidiy umohnongana i diyen nahdom an innaynayuna an nun'ulat te nunhiglay ena umukayungan hinadan numbahulan nadan ibbanan tinanud Israel. ⁷ Ot ituda'da nadan ap'apu an e mangipa'innilah ad Jerusalem ya hinadan udum an bobleh ad Judah an ma'amungdan namin nadan tinanud Israel hidih ad Jerusalem. ⁸ Ot ibagada an mala''uh'ey tuluy algo ya hanadan adi mi'yamung ya hay hinahapit nadan ap'apu an umat hinadan mangipangpangulu i dida hi atondah nadan adi mi'yamung ya alandan namin nadan nabalol an wadan dida ya ta'on on nadan lutada. Ya adida mo mibilang hi tinanud Israel.

⁹ Ta i diyen mi'atluh algo an hidiye nan mi'abaintih (20) algo i diyen mi'ahiyam di bulan ya na'amungdah ad Jerusalem hinan lita''angan nan Templo nadan linala'in tinanud Benjamin ya tinanud Judah. Ya way ohaon munggayayonggong hi takutna an gapuh nadan numbahulanda ya nidniddum bo udot an na''aktolda te inlotna han udan. ¹⁰ Ot alyon Ezra i diday, Da'yu ya imbakhoyu nadan tugun Apu Dios ta ni'yahawa ayu hinadan binabai an nalpuh udum hi boble ta hiya nan namamay bahul ta'un tinanud Israel. ¹¹ Ot ad uwani ya ibagayuh nan Dios an dinayaw handidan a'ammod ta'u an da'yu ya numbahul ayu i hiya. Ya inatyu nan innilayun umipa'amlong i hiya. Ta ibolheyu

nadan ahawayu an bokon ta'u ibba an tinanud Israel. Ya hanat idinongyu mon mangat hinadan pangatda.

¹² Ya initkuk nadan tataguy pambaldan alyon-day, Immannung an numbahul ami. Ot ta'omman ya inatmi danaen imbagam. ¹³ Mu dakkodakkol ami tayya ya te bo udot an nunhigla han udan ta na"aktol ami. Ya ituwe tayyan dinakolmi ya undan nin magibbuh i ha hin'algo onu duway algo te nunhigla tayyay emi numbahulan. ¹⁴ Daan mo bahan ta ta'on on hanadan ap'apumiy bumoddang an mangipanuh hi atonmi. Ta an namin ami an ni'yahawa hi bokon ta'u ibba an tinanud Israel ya waday napinto' hi algo hi umaliyanmihtu an i'uyugmi nadan mangipangpangulu i da'mi ya nadan ap'apu hinan numboblaysanmi ta wan mapanuh di aton di hinohhan da'mi. Ta aton ta'u datuwe ta wan ma'ubayay bungot Apu Dios i dita'u. ¹⁵ Ya timbal nadan tataguh diye an ammuna da Jonathan an imbabalen Asahel ya hi Jahseyah an imbabalen Tikbah di agge naminhod ya inunnudan nadan duwa an tinanud Libay an da Mesullam i Sabbetay.

¹⁶ Ot piliyon nan padi an hi Ezra nadan ap'apu hinadan himpahimpamu'un ot itudo'nay ngadanda. Ta i diyen namangulun algo i diyen mi'apuluh bulan ya inhipunda an munhumalya hinadan ni'yahawa hi bokonda ibba an tinanud Israel. ¹⁷ Ta hidin nalpah di tuluy bulan ya inggibuhda an nunhumalya hinadan linala'i an ni'yahawa hi bokonda ibba an tinanud Israel.

Hanadan Ni'yahawah Bokonda Ibban Tinanud Israel

¹⁸ Datuwe nadan holag di padi an ni'yahawa hinadan binabai an nalpu hi udum hi boble an hinan holag'en Jesua an imbabalen Josadak hinadan i'ibana ya da Maaseyah i da Elieser ya hi Jarib ya hi Gedaliah. ¹⁹ Ya imbagada an ibolheda nadan ahawada ot inayundan i'nong han tangbal an kalnero ta ni'nong hi apakawanan di bahulda an aggeda inatta.

²⁰ Ya hina'en holag Immer ya da Hanani i Sebadiah.

²¹ Ya hina'en holag Harim ya da Maaseyah ya hi Elijah ya hi Semayah ya hi Jehiel ya hi Ussiah.

²² Ya hina'en holag Pasur ya da Elioenay ya hi Maaseyah ya hi Ismael ya hi Netanel ya hi Josabad ya hi Elasah.

²³ Ya hinada'en udum an ibbadan tinanud Libay ya da Josabad ya hi Simey ya hi Kelayah an hay ohah ngadana ya hi Kelita ya hi Petahiah ya hi Judah ya hi Elieser.

²⁴ Ya hinada'en holag nadan mangipangpan-guluh kanta ya hi Elyasib. Ya hinada'en mung-guwalya hinadan geyt nan Templo ya da Sallum ya hi Telem ya hi Uri.

²⁵ Ya nada'en udum an tinanud Israel an ni'yahawah nadan udum an tatagu ya hinada'en holag Paros ya da Ramiyah ya hi Issiyah ya hi Malkijah ya hi Mijamin ya hi Eleasar ya hi Malkijah ya hi Benayah.

²⁶ Ya hinada'en holag Elam ya da Mattaniah ya hi Sekariah ya hi Jehiel ya hi Abdi ya hi Jeremot ya hi Elijah.

²⁷ Ya hinada'en holag Sattu ya da Elioenay ya hi Eliasib ya hi Mattaniah ya hi Jeremot ya hi Sabad ya hi Asisa.

²⁸ Ya hinada'en holag Bebay ya hi Jehohanan ya hi Hananiah ya hi Sabbay ya hi Atlay.

²⁹ Ya hinada'en holag Bani ya hi Mesullam ya hi Malluk ya hi Adayah ya hi Jasub ya hi Seal ya hi Jeremot.

³⁰ Ya hinada'en holag Pahat-Moab ya hi Adna ya hi Kelal ya hi Benayah ya hi Maaseyah ya hi Mataniah ya hi Besalel ya hi Binnuy ya hi Manasseh.

³¹ Ya hinada'en holag Harim ya da Elieser ya hi Isihah ya hi Malkijah ya hi Semayah ya hi Simeon. ³² Ya hina'en tinanud Benjamin ya da Malluk i Semariah.

³³ Ya hinada'en holag Hasum ya da Mattenay ya hi Mattattah ya hi Sabad ya hi Elipelet ya hi Jeremay ya hi Manasseh ya hi Simey.

³⁴ Ya hinada'en holag Bani ya da Maaday ya hi Amram ya hi Uel ³⁵ ya hi Benayah ya hi Bedeyah ya hi Keluhi ³⁶ ya hi Baniah ya hi Meremot ya hi Elyasib ³⁷ ya hi Mattaniah ya hi Mattenay ya hi Jaasu.

³⁸ Ya hinada'en holag Binnuy ya da Simey ³⁹ ya hi Selemyah ya hi Nathan ya hi Adayah ⁴⁰ ya hi Maknadebay ya hi Sasay ya hi Saray ⁴¹ ya hi Asarel ya hi Selemiah ya hi Semariah ⁴² ya hi Sallum ya hi Amariah ya hi Joseph.

⁴³ Ya hinada'en holag Nebo ya da Jeyel ya hi Mattitiah ya hi Sabad ya hi Sebina ya hi Jadday ya hi Joel ya hi Benayah.

⁴⁴ Ta danae nadan linala'i an ni'yahawa hi-nadan binabai an nalpuh udum hi boble. Mu inabulutda an atonda nan nahahapit. Ta imbol-heda nadan ahawada ya nada'en waday imba-baleda i dadiyen binabai ya impi'uyugdan dida.

Nan Hapit Apu Dios
Ifugao, Amganad: Nan Hapit Apu Dios Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ifugao, Amganad

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

8a82f002-75c6-5d1c-87e7-2ca29bd67aec